

NIONDE ÅRG. No 9	Prenumerationspris: Helt år Emk. 225:— Halvt „ „ 125:—	UTKOMMER ALLA ONSDAGAR	Annonspris enligt överenskom- melse. För längre annonse- ring beviljas rabatt.	
	I utlandet: Helt år Emk. 350:— Halvt „ „ 200:—	Redaktion: Svenska Folkförbundet Redaktör: N. Blees Reval, Riddaregatan 3.		

Vår ljusare framtid.

Inledningsvis till denna lilla uppsats ville jag anföra följande vers ur en ungdomssång:

“Fosterlandet blir vad du gör det till,
 Blir så skönt och vackert och rikt du vill.
 Det är du, som bebor det,
 Av din gärning beror det,
 Fosterlandet blir vad du gör det till.”

En annan vers anger sättet för denna omdaning, att arbetet ej kan utföras med “stora later och starka ord” utan

“Med handen på plogen
 Och med slagan på logen
 Och med tankens kraft
 Vid ditt arbetsbord.”

Diktaren anger även samhällsklassen, som skall gå i spetsen för nydanningen. Det är jordbrukarebefolkningen, den som hanterar slagan och plogen, musten och mårgen av landets befolkning. Ett land, ett folk kan bli lyckligt, växa sig fritt och starkt endast om dess jordbrukare vakna till insikt om sin uppgift och ansvar både mot sin forntid, samtid och framtid. . .

Tanken föres till våra odalmän här i Estland. Av olyckliga omständigheter ha dessa pressats till marken, berövats möjligheterna att komma fram och upp. Livet var en hopplös kamp för tillvaron, utan glädje och lyftning. Man blev jordbunden i dubbel bemärkelse, vingarna klipptes, anden berövades möjligheten till en högre flykt. Jordbrukarens gärning ansågs vara den simplaste, minst lönande. Han blev sedd över axeln av alla och även

själv gick han och bar på medvetandet om att vara satt på lägsta platsen, men ändå var det han och ingen annan, som fick bära hela samhället, bära de tyngsta bördorna till det helas bästa.

Men nu, nu hava andra tider randats, de jordtyngande bojarna hava fallit, bonden är hövdingen i smhället, det är en heder och ära att tillhöra denna fria och oberoende samhällsklass. Nu har han möjligheter till att fritt utveckla sina inneboende krafter. Tänk vilka möjligheter till landvinningar både i andligt och lekamtligt avseende! Moder Jord väntar bara på de armar, som skola framlocka hennes obegränsade skatter, förvandla stenarna till bröd, de ofruktbara ödemarkerna till blomstrande lustgårdar. Och våra andliga domäner, vårt präktiga svenska folkmaterial. Är det icke att förlika vid de odlingsbara markerna, vilka kunna göras rika och fruktbärande! Tänk så rika begåvningar, så härliga pund, vilka fått ligga oanvändbara, oförvaltade. Dra fram i ljuset dessa djupa guldschakt, får ni se, vad det blir av våra nu så gråa och tröstlösa bygder!

Trollstaven, som skall få våra efterblivna svenska bygder att blomstra likt forndomdags Arons torra stav, den heter tankens kraft. Det behövs klara och skarpa tankar bakom plogen och spaden och slagan, vid ladungårdens förrättningar och hemmets olika sysslor.

“Ej är här så fattigt, ej mörkt, ej kallt.
 Det var must i jorden när drivan smalt.”

Dessa ord hava sin tillämpning även på våra svenskbygder. Ty har det varit fattigt härute, kan det bli välstånd i byarna och hemmen. Även här finns så mycken must, som väntar på att bli tillvaratagen. Bara tankens kraft blir befriad från slöhetens och likgiltighetens och okunighetens slagg. . .

“Kunskapen är ljus, okunskapen mörker,” säger ett ryskt ordspråk. Mätte våra svenskar lära sig att mer och mer ösa från kunskapens aldrig sinande källflöden, då blir det ljust i våra bygder, så ljust och fagert vi drömt det i våra fagreste drömmar.

Ingenting kommer av sig självt, vårt arbete och vår bön förutan. Vill vi se våra bygder fagra och ljusa, då måste vi själva göra det, det må nu ske vid plogen, på logen eller vid arbetsbordet. Och säkert är och förblir:

“Fosterlandet blir vad du tror och vill.” Ej mer, ej mindre.

Joel Nyman.

Brev från Ösel.

I Kustbon nr. 30 förra året föreslår Agnar Söderberg att minst vart annat nummer av tidningen borde innehålla en liten kort uppsats i modernt lantbruk. Jag understöder på det livligaste förslaget, men skulle gärna tillägga att varje nummer borde inrymma en liten extra “Lantmannens spalt”

Vikingarna.

*Från Sveastränder
till östra länder
vikingaskarar ro i land.
Med svärd i händer
på Estlands stränder
de grunda svenska Alboland.*

*Som fria män
man länge känner
de svenske bönder på Albostrand;
men hur nu händer,
sig bladet vänder
i tråldom sjunker Alboland.*

*Från fjärran länder
nu adelsmän
helt obemärkta smyga in.
Kan dem ej känner,
tar dem för vänner —
mister hemmet och torvan sin.*

*Till vardags kunder
bli svält och hunger
hån, hårda ord och fiskors knall.
Med knäppa händer
ses sultna bönder
nu ragla in i herrars stall.*

*Men bladet vänder,
för tryckta bönder
nu åter uppgår frihets dag.
Kan adelsmän,
ej mera känner
de drabbats hårt av ödets lag.*

*På Albostränder
man äter skönjer
frihetens ljåva segertåg.
För sina fäder,
med vördnad — heder
de unga resa minnesvärd.*

Joh. Pöhl.

i slutet av tidningen. Dock borde dessa små uppsatser enligt min mening ej behöva vara allt för moderna. Förslaget tycks ha gått igenom och nästa nummer 32 förra året innehåller ett mycket vackert utdrag ur "För lantmannahem" och i nr. 36 behandlas potatisblastens avlägsnande från åkern. Huru mycket vår estlandssvenske jordbrukare bryr sig om potatisblasten eller utan vidare förklaring begriper något utav ympjord är en sak, men säkert är att Kustbons 4 små sidor ej rymma långa eftertryckta uppsatser ur stora svenska jordbrukstidningar, om det skall bli någonting helt. Nej, det borde tagas det mest elementära ur de egna förhållandena, och det finns så mycket som behöver upplivas. Fattigdomen är oerhört stor, oaktat allt släp och slit. Gå ut i gårdarna och lär folket vårda och utfodra sugga och gris, ko och kalv, tag yxan och visa dem hur de ska laga till foderkrubbor för korna, visa hur de ska rykta och mjölka dem, hur rovor, klöver och bland-

såd odlas och huru husdjuren kan omsätta dem i rena penningar genom smör och fläsk! Vi beklagar med "Farbror Svenske" svenskhetens tillbakagång. Jag instämmer såväl med "Farbror Svenske" som med Agnar Söderberg, att "varje svensk man och kvinna måste vinnas för svenskhetens sak". Kustbon har även sin stora mission att fylla och inte äro sammankomster, läs- och sångföreningar utan ringa betydelse, men den fördömda fattigdomen smyger med överallt, in i ståtliga skolhus och nymålade kyrkor. En som går trasig och hungrig kan känna sig belåten endast så länge han är omedveten om både nationalitetskänsla och allt som sker runt ikring, men när grannarna börja utmärka varje "pastla mees", sämre och vårdslösare klädd, som "rootsi mees", då är saken så mycket värre. Förr led vi med esterna samma förtryck och ekonomiskt var svenskar och estar lika lottade, men nu då det estniska lant-hushållet gör oerhört raska framsteg, blir vi svenskar kännbart efter, inget under då, om vi under sådana förhållanden få se en del svenskar blygas för sin svenskhet.

Vi ha bland våra estlandssvenskar duktiga män, som värdigt kämpat för svenskhetens bevarande, och heder åt dem — de ha ej tröttnat, men vi ha inga praktiska män. Vi ha t. ex. ingen ordentlig jordbrukare, knappast någon kunnig smed, slöjdare, skräddare, skomakare ect. och vill vi ha sådana arbeten något så när bättre utförda, måste vi vända oss till esterna. Om också just inte skillnaden i de estlandssvenska gränstrakterna är så märkbar, så i det stora hela bli vi svenskar dock efter esterna i nästan alla avseenden.

Folkbildningen är ju utav största vikt, därför böra svenskbygderna i första hand lägga större vikt just på folkskolorna och överallt utvidga dessa till sexklassiga sådana.

Men som för 15 år sedan håller jag också nu vid, att folkets ekonomi bör förbättras. Jordbruket och lant-hushållningen bör i närmaste framtid uppdrivas till 10—20 gånger större avkastning än vad som ernåtts. Grannarna, esterna, gör det och de ha medel att ge sina söner och döttrar högskolebildning, då våra svenska barn på grund av fattigdom inte

ens unnas tid att avsluta den eländiga folkskolan.

Osel säges vara en av de mest efterblivna vrår av hela Estland, och jag är bosatt i en av länets mest efterblivna kommuner, men minst 30—40% av kommunens vuxna ungdomar besitta högre folkskolbildning. Det gångna året har gett oss två andelsmejerier, två tjuvföreningar, en fargaltförening. Kontrollförening har vi haft redan för två år. Lant-hushållningen och befolkningens ekonomi förbättras med varje månad och i sammanhag härmed försiggår en i ögonen fallande ändring hos folket, självmedvetenheten stiger överallt. Finns det möjligtvis någon kontrollförening, tjuvförening, fargaltförening eller andelsmejerier i svenskbygderna? I Kustbon finner jag inget nys om sådana saker. En gång blev en början gjord i Nuckö men allting har utdött igen, helt enkelt visst av den orsaken att vi svenskar icke hade "materjella" män, som det då hette, och som det kanske än i dag heter. Våra svenskar äro beklagligt nog till stor del fantast och idéfolk, därför ge sig också praktiska personer ogärna ut till oss. Inget under då, om våra lärare, folkhögskollärare, pastorer och annan intelligens till stor del utgöres av mer eller mindre fantasi-eller idé-människor, och att det praktiska och vardagliga ofta högst lider på grund därav. Det praktiska livets utveckling måste mera bevakas och i första ordning lant-hushållningen. Det ovannämnda exemplet med tjuvföreningar, fargaltföreningar, andelsmejerier och kontrollföreningar bör eftergöras även i svenskbygderna, och det genast, ju förr dess bättre!

R. T—n.

Bokgåva till Korkisskolan.

Genom Riksföreningens Huvud-expedition har Svenska odlingens vänner av Riksföreningens lokalavdelning i Malmö erhållit ett paket ungdomsböcker, avsedda för svenska skolan i Korkis. Den dåliga postgången har gjort att paketet först nu framkommit.

För gåvan uttalas här å Korkisskolans vägnar ett hjärtligt tack.
N. Blees.

Meddelande.

Med anledning av Rektor P. Söderbäcks öppna fråga i nr. 6 av "Kustbon" för innevarande år och S. O. V:s styrelses svar å densamma få vi undertecknade härmed på uppdrag, enligt av styrelsen den 22 februari fattat beslut, ytterligare meddela, att notisen i nr. 2 av Allsvensk Samling angående val av ombudsman kom till stånd på grund av ett beklagligt missförstånd, vilket missförstånd även kommer att meddelas Allsvensk Samling.

För S. O. V:s styrelse
H. Pöhl N. Blees E. Petzäll

Ny lärarebostad i Norrby.

Man har redan ett par gånger förut i K. skrivit om våra lärares bostadsförhållanden och om diogenestunnor m. m. På Vormsö ha kommunalmännen slagit rekord i lärarebostadsanskaffning och avhjälpst bostadsbristen vid Norrby folkskola på följande förbluffande, fiffiga sätt. Man har ordnat ett rum i storlek 4×6 m. och utstyrsel jämförligt med en pigkammare i bättre hem, men i användbarhet tusen gånger sämre. I mitten av rummet står en stor kakelugn för brödbakning och en spisel i miniatyr. Rummet har endast en ingång och en ventilationsmöjlighet genom ett klassrum där även tjugo barn undersivas 4—6 timmar dagligen.

Öns första lärare fick en hel villa nuvarande kommunalhuset—att bo i. Numera har kommunalskrivaren halva villan (sal, sovrums, matrum, kök, hall, skafferier, källare) och hela ladugårdslängan. Pastorn, som även tidigare fungerade som lärare, fick 12 rums lägenhet jämte ett halvt dussin uthus. — Stödja vi oss på historiens gång, få vi se nästa lärarebostad vara en tunna. Då läraren med familj i här relaterade fall ej kan rymmas i denna bur, beslöt k:rådet att man skulle ta hyra för "bostaden" i alla fall och det t. o. m. dubbel. Läraren får skaffa sig bostad annorstädes. Det mest finurliga är, att man fodrar hyra från den tiden man började ordna buren.

"—n".

Ändring av lagen angående legobrukens avskiljande föreligger. Folkpartiet har till riksdagen inlämnat ett lagförslag angående församlings-, kolonist- och privata arrendejordars reglevande, med andra ord, ett förslag till ändring av den antagna "torplagen." I förslaget göras vissa inskränkningar för den sk. torparlagen. Enligt projektet skulle av inrikesministern stadfästa förslag till avskiljande av legobruk få utgå från kretsstyrelsen, och komma därvid i fråga kommunala och privata nybygghemman, som grundats före 1917 och endast sådana arrendehemman och småbruk, som tills lagens ikraftträdande personligen brukats av arrendatorerna eller deras lagliga arvingar själva. Jordområden, som användas av affärs- och industriföretag, komma däremot icke att avskiljas om företagens arbetskraft överstiger 2 personer. Vidare kunna innehavare av småbruk fordra avskiljande endast i så fall, om hela deras jordområde icke överstiger 5 hektar, och får huvudhemmanet, från vilket jord tages, icke understiga 15—25 hektar. Från 15 till 25 hektars hemman avskiljes endast tomtplats icke över $\frac{1}{3}$ hektar.

Estnisk-lettiska gränskommisionen, som under en tid i och för överläggningar sammanträtt på utrikesministeriet härstades, avslutade den 26 febr. sitt arbete. Fullkomlig överenskommelse uppnåddes och ha gränskartorna undertecknats av samtliga kommittéledamöter. Den 26 febr. avreste den lettiska delegationen från Reval, varvid byråchefen H. Schmidt och ledamöterna härifrån gjorde avskedsuppvakning vid stationen.

"Päevalehts" mångårige redaktör G. E. Luiga fyllde den 27 febr. 60 år. Han firar dessutom sitt 25 års ämbetsjubileum som tidningsman. Jubilaren var föremål för en värdig hyllning.

Estlands skiffersten börjar användas allt mer och mer som bränsle. Oljan ur stenen går till utlandet. Under innevarande år hoppas riket kunna utgräva 20 miljoner pud.

Det s. k. estländska spionmålet. I det stora s. k. estländska spionmålet, som för någon tid sedan handlades i Petersburg, dömdes 13 anklagade, vilka

därpå hemställde hos rådsunionens verkställande centralkommittés presidium om benådning. Enligt ett meddelande i rådspresen skulle presidiet vara betänkt på att benåda de anklagade, vilka äro estländska undersåtar. Frågan härom är dock ännu ej avgjord, Tassagenturen (23 febr.) berättar att verkställandet av dödsdomarna tills vidare uppskjutits.

Jättebrand i Viborg natten mellan den 23 och 24 februari, varvid järnvägsstationen och 13 lokomotiv förstördes av elden. Skadorna uppgå till 16 å 17 miljonen Fmk.

Svenska St. Mikaelsskyrkan.

Fredagen d. 5 mars kl. 7,30 e. m. passionspredikan på Riddargatan 9 (skolsalen).

3. söndagen i fastan högmässa kl. 10,30 i skolsalen.

Prosten E. Petzäll.

Marknadspris i Reval.

Vetemjöl	pr pud	Mk.	730—	930
Rågmjöl	" "	"	250—	265
Rysk havre	" "	"		265
Socket	" "	"	685—	695
Exportsmör	" "	"	4.600—	4.720
Kött (nötkreatur)	" "	"	880—	1.280
Fläsk, prima	" "	"	1.800—	1.920
Sill	" tunna	"	6.600—	6.800
Ägg	" par	"	25—	26
1 famn björkved, 18 tum (0,45 m.) lång			1.900—	1.950
Lin	pr pud	Mk.	1.850—	1.900

Pris pr kgr.

Vetemjöl	Mk.	43—	55
Rågmjöl	"	15—	16
Rysk havre	"	—	16
Socket	"	40—	41
Exportsmör	"	270—	277
Kött	"	52—	75
Fläsk, prima	"	106—	113
Lin	"	109—	112

Penningkurser

Revals börs, 1 mars 1926

1 dollar	—	372	375
1 pund	—	1.809	1.824
100 rentmark	—	8.850	8.975
100 Fmk.	—	937	947
100 sv. kr.	—	9.975	10.075
100 dan. kr.	—	9.650	9.850
100 nor. kr.	—	8.010	8.210
100 latt.	—	7.150	7.250

S. O. V:s årsmöte

hålles i Hapsal å hotell Petersburg
söndagen den 14 mars kl. 11 f. m.

Svensk gudstjänst samma dag kl. 1/2 9 f. m.
med svensk fastlagsmessa av rektor P. Söder-
bäck i Hapsals kyrka.

RYLANDER & RUDOLPHS

FABRIKS A.-B.

Henriksdal, Sverige

Tel.-adr. „Rudoips“. Rt. 5440 & 14440

Tillverka telefonkol och dynamoborstar, lämp-
liga för alla i marknaden förekommande
apparater och maskiner. — Begär offert!

Falkenberg

Använd

Extra vetemjölet

„ÖRNE“

Den, som är förständig att ej låta sig dåras
av allt utländskt köper alltid svenska varor. En
gammal väikänd firma lämnar alltid köprens
bästa garanti att vid inköp erhålla största valuta
för sina penningar.

Våra tillverknigar:

SALUBRIN

SPRITÄTTIKA

AROMA ÄTTIKSPRIT

Eau de Cologne:

Extrait Double CARITA

Extrait Quadruple DELILA

Hårvatten: Lotion GAMBO

Lavendelvatten: Extrait Triple GARITA äro
var i sitt slag marknadens yppersta och därtill
billigaste fabrikater. Därför garanterar

A.-B. P. HÅKANSSON, ESLÖV.

INGEN VET VAR
haren har sin gång,
men en var vet, att

PIX - PASTILLER

finnas överallt Säljes i askar à 25 och 50 öre.
Emsamtillverkare:

PIX Aktiebolag, Gävle

EGONLINEN

uppehåller regelbunden trafik Göte-
borg med alla mellanliggande svenska
hamnar till

Karlskrona—Danzig—Libau—
Riga—Reval—Hälsingfors.

Större och mindre
Skogsparker på rot
såväl som
sågtimmer

köpes kontant av Säfveåns A. B.
Göteborg

GÖTEBORG
K Ö P

OLOF ASKLUNDS

BRÖD.

Det är bäst.

Järnvägsrestauranten, Malmö

i nya hemtrevliga lokaler med ingång
från Skeppsbron

Fullständig restaurantrörelse.
Smörgåsbuffé - Konditoriafdelning

Trafikaktiebolaget MÄLAREN-HJÄLMAREN

TELEFONER: för passagerartrafiken 56-28, Norr 12-57, för godstrafiken Norr 12-99

Reguljära linjer: Stockholm — Köping — Kungsör — Arboga — Örebro
Stockholm — Strängnäs — Västerås — Enköping
Stockholm — Drottningholm — Sigtuna — Skokloster
Stockholm — Öarna Ekerö, Björko, Adelsö och Svartsjölandet.

ANGÄENDE AVGÅNGSTIDERNÄ: SE DAGSPRESSEN

Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportatliklar för segling, ritt, automobilspört etc. etc.

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3 A

STOCKHOLM

Norrmalmstorg

M. DUBOIS, UPPSALA

BAGERI- OCH KONDITORI A.-B.

rekommenderas

Telefoner: Konditoriet 1523 - Bageriet 2780 - Kontoret 9

Olof Almér

Tel. 531 Kristianstad Tel. 163
Välsorterat Fin- o. Grovbageri

HOTELL EXCELSIOR

Birgerjarisgatan 35, Stockholm
(K. F. U. M:s hus)

Rikstelefon o. telegramadress: EXCELSIOR
Stockholmstelefon 98 27.

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget

EESTI LLOID

Reval, Långgatan (Pikk) 28. Tel. 6-24 & 17-03

LIVFÖRSÄKRING

BRANDFÖRSÄKRING

TRANSPORTFÖRSÄKRING

OLYCKSFALLFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna belöpa
sig till över

EMK. 80.000.000.—

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

Försäkra Edert liv och Eder
egendom medan tid är!